

Miljöpartiets förslag till budget 2026-2029

Förslag till beslut

Vi yrkar på följande:

1. att Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen till 20 kronor och 5 öre för 2026. Det vill säga oförändrad mot 2025.

2. att driftramarna för nämnderna fastställs enligt följande (mkr):

Nämndernas budgetramar 2026-2029

(mnkr)	Budget	MP 2026	Styret 2026	Diff
	2025			
Kommunstyrelsen	-526,4	-579,2	-586,4	-7,2
Revision	-4,6	-5,4	-4,7	0,7
Samhällsbyggnadsnämnden	-201,3	-233,8	-233,8	0,0
-Exploateringsintäkter				
Teknik- och fastighetsnämnden	-66,2	-180,3	-180,3	0,0
Miljö och hälsoskyddsnämnden	-25,3	-27,0	-26,5	0,5
Kultur- och fritidsnämnden	-305,7	-345,6	-343,4	2,2
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-332,2	-352,8	-356,8	-4,0
Utbildningsnämnden	-3 002,5	-3 091,3	-3 002,3	89,0
Socialnämnden	-747,6	-761,4	-754,0	7,4
Vård- och omsorgsnämnden	-1 536,5	-1 598,6	-1 593,6	5,0
Tullinge kommundelsnämnd	-72,4	-84,4	-84,4	0,0
KS/KF förfogande	-142,3	-103,1	-148,3	-45,2
Summa nämnder, nettokostnad	-6 963,0	-7 362,9	-7 314,6	48,3
Finansförvaltning, centrala poster	72,5	160,4	160,4	
Summa skattefinansierad verksamhet	-6 890,5	-7 202,5	-7 154,2	48,3
Vatten och avlopp (VA)	0,0	0,0	0,0	
Summa skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet	-6 890,5	-7 202,5	-7 154,2	48,3
Avdrag avskrivningar	366,3	393,5	393,5	0
Summa verksamhetens nettokostnad exklusive avskrivningar	-6 524,2	-6 809,0	-6 760,7	48,3

Intäkter och finansiellt				
Skatteintäkter		4 862,7	4 826,2	36,5
Generella statsbidragsintäkter mm		2 361,6	2 361,6	0,0
Finansiella intäkter		156,2	156,2	0,0

Finansiella kostnader		-178,0	-178,0	0,0
Avskrivningar		-393,5	-393,5	0,0
Resultat totalt		0,00	11,8	-11,8

3. Investeringar

att kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget fastställs med följande ändringar:

- Lyfta upp Tumbaån 50 mkr från 2027
- Badhus Tumba. Investeringen tidigareläggs med start 2027
- Säkra skolvägar. Investeringsramen höjs till 1 mkr/år 2026-2029
- Cykelbanor. Investeringsramen utökas med 2,5 mkr/år 2026-2029
- Cykelparkeringar. 2 mkr för 2026. Därefter 1 mkr/år 2027-2029
- Muddring av dagvattendammar 6 mkr/år på skattekollektivet
- Sanering av Sjöudden 12 mkr för 2026 på skattekollektivet

- att kommunfullmäktige fastställer Miljöpartiet de grönas förslag på ändringar i budgeten som helhet, inklusive total investeringsram för perioden 2026-2029.

5. Uppdrag

att kommunfullmäktige fastställer följande uppdrag:

- Starta upp Komtek (särskild proposition)**
Komtek (kommunal teknikskola) är en bra verksamhet för att uppmuntra alla barn till att lära sig mer om teknik men framförallt att ge de barn som kanske varken är idrottsintresserade eller kulturintresserade en möjlighet att vara med på gemensamma aktiviteter med andra likasinnade barn. En utredning har gjorts under året om vad det skulle kosta att återinföra Komtek. Resultatet från den utredningen visar att det kostar ca 1,8 mkr årligen och ca 350 tkr i inköp av material och inventarier. Vi ger därför ett uppdrag till Kultur- och fritidsnämnden att starta upp Komtek igen. Medel för detta tas utifrån givna förutsättningar, tex från resultatet om inte den antagna budgeten innehåller en post för detta redan.
- Utreda att utveckla Fritidsbanken (särskild proposition)**
Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utveckla Fritidsbanken för att ännu fler ska ha möjlighet att utnyttja Fritidsbankens resurser, och att den även etableras i norra Botkyrka.
- Tumbaån**
Efter att skyfallskarteringen av Tumbadalen är gjord, får Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden i uppdrag att påbörja projekteringen att anpassa Tumbaån för att kunna klara av klimatförändringarna som har blivit mer kraftfulla och kommer bli ännu kraftigare i framtiden. Det som klassats som 100-årsregn tidigare kommer att komma betydligt oftare än vart 100:e år. Centrala Tumba är ett utsatt område för översvämningar och en åtgärd för att minska riskerna med översvämning är att lyfta Tumbaån från kulvertarna upp i dagen.

d. Skydd av natur

Balansen i miljön har byggts upp under årmiljoner, men människan har de senaste 100 åren lyckats utarma jorden genom att bl.a. monokulturer har tagit över mångfalden och att våra liv och verksamheter tar över allt större del av jorden.

Alla kommuner behöver göra sitt för att förhindra denna biologiska förlust. Botkyrka har stora arealer och därför goda möjligheter att minst skydda 30% av ytan för att hålla det avtal som världens länder har beslutat om. Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att se över hur kommunen kan bidra till EU-direktivet om 30% skydd av natur.

e. Kulturarvsområden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur och vilka kulturarvsområden som kan införas för att stärka Botkyrkas stora natur- och kulturarv

f. Minimera mikroplaster

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över och ytterligare minimera spridningen av mikroplaster från kommunens konstgräsplaner.

g. Familjecentraler

Socialnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att koppla familjecentraler till samtliga öppna förskolor i kommunen (inkl i Alby).

h. Utveckla det förebyggande arbetet ihop med civilsamhället

Socialnämnden får i uppdrag att utvärdera effekterna av att socialtjänstlagen ska arbeta förebyggande. Utredningen ska redovisa i vilken mån nya arbetssätt har använts/gamla utökats. Möjligheten att anställa personal med extra kompetens vad gäller förebyggande arbete bör undersökas. Extra fokus bör läggas på att utveckla samarbete med civilsamhället. En förutsättningslös utredning bör göras av vilka föreningar som får bidrag från kommunen. Den nya möjligheten att vid upphandling avsätta en viss andel till idéburen sektor bör om möjligt användas.

i. HBTQI+

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att, i samarbete med Mångkulturellt Centrum och vid behov, andra berörda nämnder, arbeta för att skapa bättre tolerans och acceptans för HBTQI+ personer i Botkyrka. I rapporten "Ung i Botkyrka" uppger 29% av pojkarna i nionde klass att de är negativa till samkönade äktenskap, en siffra som vittnar om ett stort behov för kommunen att arbeta attitydförändrande. Inom uppdraget ingår att synliggöra HBTQI+-personers tillvaro lokalt idag och utifrån det göra en analys kring problemet med homofobi lokalt. Resultat av detta ska leda fram till handlingsplan för genomförande av attitydförändrande aktiviteter.

j. Cirkularitet

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur kommunen kan

öka cirkulariteten inom organisationen. Botkyrka kommun behöver fortsätta minskningen av organisationens utsläpp för att vi ska kunna klara målen för Agenda 2030. Ett sätt är att höja återanvändningen av varor och material.

k. Utredning av jämställdhet och könsuppdelning inom kultur- och idrottsföreningar

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över hur föreningarna arbetar med rekrytering och marknadsföring för att nå nya målgrupper och attrahera fler medlemmar och om detta går i linje med att verka för en jämlik delaktighet inom verksamheten. För att främja jämställdhet i föreningar är det viktigt att granska könsfördelningen i verksamheten och samla in relevant statistik. Därutöver bör man noggrant utvärdera hur resurser fördelas mellan könen för att säkerställa en rättvis könsfördelning av till exempel halltider, men även hur prioriteringen bör göras mellan olika föreningar och idrotter.

Inledning

Här följer ett utdrag ur vårt politiska program:

Klimatet

Klimatet är vår tids ödesfråga. Vi behöver göra allt vi kan och lite till för att hejda klimatförändringarna och temperaturhöjning. Botkyrka ska ha som ambition att vara drivande i klimatomställningen där man både utmanar medborgare och företag att också leva mer klimatsmart. Det måste vara lätt för människor att göra rätt, och att de hållbara valen blir självklara.

Kommunen har en viktig roll i omställningen då man är en stor arbetsgivare, bedriver många verksamheter och har en omsättning på flera miljarder. Klimat- och miljökonsekvenser ska redovisas på samma sätt som ekonomi i all verksamhet. Det behöver bli tydligt att inköp och tjänster inte bara kostar ekonomiskt utan även är en kostnad för planet och miljön. Det är också en viktig konkurrensfördel mot andra kommuner för att locka fler att flytta till eller starta företag i Botkyrka.

I alla kommunens verksamheter måste man jobba på ett hållbart sätt och hitta nya vägar för att minska utsläpp och miljöpåverkan.

Människan ska leva i samklang med djur, natur och ekosystemet och den balansen är skev idag. I Botkyrka behöver miljöfrågan lyftas högre på dagordningen. Det handlar både om hur vi värnar vatten, luft, skogar och djurliv men även hur vi själva lever.

Botkyrka behöver bli mer cirkulärt där vi minskar den onödiga konsumtionen, återbrukar saker som fortfarande är i bra skick och återvinner det vi inte kan återanvända. Det ska vara lätt att göra rätt, och att återbruka eller återvinna ska vara

en naturlig del av det dagliga livet. De som väljer att tänka cirkulärt ska också gynnas av det. Genom fler fysiska platser där både återbruk och återvinning kan ske minskar avståndet och förenklar en cirkulär livsstil.

Naturen

Naturen är otroligt viktig i Botkyrka, den ger oss frisk luft, rent vatten och plats för rekreation.

Vi måste skydda skog och vatten för att hindra det från att exploateras när vi bygger och utvecklar kommunen. Miljöpartiet kommer att jobba för att instifta fler naturreservat så att vi kan bevara mer av den skyddsvärda skogen, både för att gynna friluftslivet men även för att skydda de arter som finns i dessa områden.

Det finns naturområden i kommunen som är känsliga och det är viktigt att hitta en balans mellan rekreation och skydd. Naturvård måste ges mer pengar och större möjligheter att sköta om den natur som kommunen har. Fler våtmarker behöver återställas och överlag kan kvalitén på naturmiljön bli bättre genom bättre skötsel.

Botkyrkas sjöar och vatten ska vara så rena att de går att bada i, och djurlivet i vattnet ska må bra. Alla typer av pågående vattenföroreningar ska stoppas och dagvatten behöver renas innan det når ut i sjöarna för att filtrera ut smuts och partiklar. Ren luft behöver också prioriteras, framförallt att minska biltrafikens föroreningar både genom att gå över till eldrivna fordon och flytta resande till andra transportmedel.

Naturen är en viktig källa till rekreation, och vi måste jobba med att göra den mer tillgänglig. Miljöpartiet vill bygga ut motionsspår, vandringsleder, mountainbike-stigar, strandpromenader, bryggor och se till att våra friluftsområden får bättre entréer så att fler hittar dit. Det är också viktigt att informera alla botkyrkabor om allemansrätten och vilka möjligheter som finns att uppleva naturen.

Naturen finns på många platser i Botkyrka och det är viktigt att värna om både "storskogen" och kvarterets dunge. Vi måste tillgängliggöra och vårda all typ av skog med långsiktighet i fokus. Även om vi är öppna för exploatering i grönområden nära kollektivtrafik så är det viktigt att staden har gröna lungor där djur kan leva och människor kan koppla av.

Skolan

Skolan är en stor och viktig del av barns och ungdomars liv. Det ska vara en plats där eleverna får med sig livslånga kunskaper inom olika områden men även sociala förmågor för att bli en del av, och bidra, till samhället i framtiden. Både elever, lärare och andra vuxna i skolan ska ges de bästa förutsättningarna för en bra verksamhet och de ska tillsammans kunna skapa en trygg och utvecklande miljö.

Mycket i skolan börjar med en bra lärare, som ska ha en bra utbildning och vara behörig. Det måste också vara utvecklande och meningsfullt att jobba som lärare med möjlighet till vidareutbildning och karriär. De bästa lärarna behöver också finnas där elever och skolor med störst utmaningar finns, och där är lön men också arbetsvillkor och miljön viktigt. För de yngsta är det också en trygghet att ha samma lärare under större delen av skolgången vilket man uppnår med bra arbetsplatser för lärarna.

Skolan är också en fysisk plats som ska ge förutsättningar för lärande. Lokalerna behöver vara fräscha och utrustade så att lärare och elever kan fokusera. Skolorna ska själva kunna styra över vad man vill förbättra i arbetsmiljön även på längre sikt. Andra yttre faktorer som mat och skolgården kan påverka lärandet och även dessa måste syfta till att gynna lärandet.

Trygghet och trivsel

Att känna sig trygg och trivas är grundläggande för att ha förtroende för sina medmänniskor och samhället.

Miljöpartiet vill satsa på att lyfta vår närmiljö. Framförallt handlar det om att bygga bort kommunens mörka och otrygga platser - och istället skapa naturliga mötesplatser. Det kan handla om allt från belysning och hur ett skogsområde sköts till att satsa på att rusta upp lekplatser och idrottsanläggningar. Det är också viktigt att sköta städning och underhåll av miljön, eftersom nedskräpning, klotter och liknande kan ge en starkt negativ upplevelse. Vi tror att man kan motverka kriminalitet och drogförsäljning genom en bättre offentlig miljö eftersom denna typ av aktivitet ofta uppstår på dessa otrygga platser.

Vi vet också att kommunen idag har bra förebyggande arbete mot kriminalitet, där kommunen och bland annat polisen samverkar. Att till exempel fortsätta jobba med det våldsförebyggande arbetet i skolorna är därför viktigt. Dessa projekt behöver vi satsa mer på eftersom de är bra på att motverka rekrytering till kriminalitet. Det är viktigt att det tidigt finns hjälp att få i förskolan och skolan samt genom socialtjänsten för att människor inte ska känna att de är utanför samhället eller riskerar att glida in på den kriminella banan.

Det hänger även ihop med att det finns ett aktivt föreningsliv, fritidsgårdar och andra aktiviteter dit framförallt barn och unga kan vända sig som ett alternativ till gäng och kriminalitet. Vi måste värna föreningslivets betydelse i att skapa ett tryggare samhälle där fler känner att de har ett meningsfullt liv.

Samhällsbyggnad

Miljöpartiet vill att framtidens Botkyrka ska vara en hållbar plats: där vi har bra och fungerande kollektivtrafik och cykelvägar så att du inte behöver äga en bil; där vi bygger tätt för att kunna bevara grönområden och parker; där vi bygger i hållbara

byggmaterial, låter grönskan ta plats bland höghusen; och där vi hittar innovativa lösningar kring energiförsörjning och digitalisering.

Infrastrukturen är viktig för att människor ska kunna resa till jobb och skola, ta sig till fritidsaktiviteter eller träffa vänner som bor lite längre bort.

Vi vill se till att cykeltrafiken får större plats i kommunen med breda raka cykelvägar och enkelhet att parkera sin cykel vid knutpunkter - eftersom cykeln är ett både miljövänligt, yteffektivt och hälsosamt färdmedel. Den bilnorm som finns i Botkyrka idag måste brytas i framtiden för att både klara klimatutmaningarna men även för att använda marken effektivt.

Miljöpartiet anser att vi måste värna om den stadsnära naturen, så att många fortfarande har nära till friluftsliv och frisk luft. Naturen måste tillgängliggöras med markerade leder, skyltar och information till alla medborgare för att fler ska hitta ut. Vi vill också att grönskan ska flytta in i staden med fler träd, gräsmattor och grönska och gärna fler stadsodlingar och fruktträd som kan ge närodlat mat.

Kultur, idrott och fritid

Kulturen och idrotten i Botkyrka ska välkomna alla, oavsett bakgrund, ekonomi, ålder, kön eller funktionsvariation.

Skolan är en viktig väg in till idrott och kultur för många unga. Dessutom behöver alla elever erbjudas fler möjligheter att prova på olika fritidsaktiviteter, och samarbetet mellan föreningslivet och skolan behöver öka. Skolan säkrar också att alla kan möta kultur och idrott.

Budget 2026 (med flerårsplan 2027 - 2029)

Botkyrkas ekonomi är fortsatt stabil. Men vi har många och stora utmaningar här och nu och framöver.

Vi har ett samhälle som inte är jämlikt. Vi behöver se till att lägga stort fokus på att alla ska få goda möjligheter att lyckas. Därför prioriterar Miljöpartiet de gröna extra resurser till välfärden genom till exempel extra medel till Utbildningsnämnden och Socialnämnden för satsningar inom skola, förskola, fritids och den öppna förskolan. Men också för att stärka samverkan med civilsamhället och det förebyggande arbetet.

Allt detta anser vi går före den skattesänkning som styret föreslår. Dessutom lägger vi en utökad budget för Vård- och omsorgsnämnden eftersom styret där, precis som i utbildningsnämnden, lagt till satsningar som inte finansieras utan ska tas från att de slipper göra effektiviseringar. Botkyrkabor är värda en bra tillvaro i alla skeden i livet.

Miljöpartiet ser också vikten av att satsa på trygghet. Men vi når inte ett tryggt och socialt hållbart samhälle om vi inte, samtidigt som vi tillsätter väktare, staket och andra repressiva åtgärder, också arbetar mer intensivt med de förebyggande åtgärderna. Här fyller skola och föreningsliv en viktig roll.

En annan stor utmaning för vår framtid som är här och nu, är klimat- och miljöutmaningarna.

I årets budget har styret, till skillnad mot förra året, ändå lyckats få med ett avsnitt om klimatanpassning. Men det räcker inte på långa vägar. Vi kan konstatera att nu, efter två år utan Miljöpartiet i styret, så backar Botkyrka rejält i ranking kring dessa frågor. Det är tydligt att det styre som kallar sig själva för "Botkyrkas bästa" inte prioriterar dessa frågor. Utsläppen ökar och avsaknaden av förslag är stor. Och dessutom verkar motståndet mot att skydda naturen vara fortsatt stort.

Miljöpartiet prioriterar botkyrkaborna och vår natur. Vi lägger förslag för att förbättra gång- och cykelvägar och förbättrade cykelparkeringar. Vi fortsätter att föreslå att vi behöver gräva upp Tumbaån i dager fortast möjligt. Vi lägger förslag om ökad cirkularitet inom kommunen. Och vi lägger tydligt förslag om att vi behöver utöka skyddet av Botkyrkas fina och värdefulla natur. Här ingår också kultur- och åkermark.

För ett hållbart Botkyrka behöver vi klara av att tänka och uppnå resultat inom alla tre dimensionerna; ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Här nedan följer nu en beskrivning av det som vi i Miljöpartiet de gröna anser är viktigt att prioritera de kommande åren.

Klimatarbetet

Klimatet är fortfarande vår tids ödesfråga. Medeltemperaturen på jorden har varit stadigt ökande - med kraftiga naturkatastrofer över hela världen som följd. Nu senast orkanen Melissa som nästan totalförstörde Jamaica. Och för någon månad sedan här i Sverige kom de kraftiga översvämningarna i Västernorrland med dödsfall, förstörda vägar och översvämmade järnvägar som följd. Och lokalt behövde vi några veckor i augusti hushålla med dricksvattnet eftersom Mälaren blev för varm så att det inte gick att hinna kyla ner vattnet innan det kunde levereras.

Förändringarna är HÄR och NU!

Klimatet kommer att fortsätta att förändras, men vi kan hjälpa till att sänka farten. Det är på lokal nivå som vi behöver implementera förändringarna för att ändra på global nivå.

Kommunen måste fortsätta arbetet med att få ner utsläppen genom att se över inköp och fossilanvändning både inom kommunen som organisation men även hjälpa våra invånare att sänka deras utsläpp. Detta kan vi göra genom att förbättra förutsättningarna för att välja cykel och kollektivtrafik istället för bil, och genom att öka cirkulariteten inom kommunen som organisation och genom att underlätta för invånarna att återanvända varor och material.

Det är bra att kommunen nu har ett klimatanpassningsprogram. Med det som grund kan kommunen aktivt arbeta för att bygga upp ett säkrare samhälle. Programmets punkter ska lyftas in i det ordinarie verksamhetsarbetet. Detta behöver prioriteras och det är viktigt att när verksamheterna ser att det behövs extra medel för att åtgärda så måste det lyftas till politiken som behöver prioritera.

Om vi inte gör några anpassningar kommer det stå kommunen dyrt sen när väl extremvädret kommer, om det så är kraftiga skyfall eller extrem torka.

Miljöarbetet

Klimatet hänger ihop med naturmiljön också. En balans i miljön har byggts upp under årmiljoner, men människan har de senaste 100 åren lyckats utarma vår jord genom bland annat att monokulturer har tagit över mångfalden. Detta leder till att naturen av sig självt inte längre kan stabilisera klimatet.

För att hjälpa naturen att åter komma tillbaka har världens länder kommit överens om att vi måste skydda minst 30% av all natur, och EU har beslutat om att vi även ska restaurera natur. Implementeringen av detta måste göras lokalt, alla måste dra sitt strå till stacken.

Vi måste därför även i Botkyrka se till att skydda mer natur. Just nu är 11% av kommunen skyddad. Men potentialen i kommunen är mycket större med tanke på att vi har stora arealer av oexploaterad mark.

Vi i Miljöpartiet tycker därför att kommunen ska ha som mål att skydda minst 30% av vår natur, men gärna mer. Att skydda natur är viktigt både för klimat och den biologiska mångfaldens skull.

Vi ser att det är väldigt viktigt att våra naturreservat är tillgängliga i så stor utsträckning som möjligt, samtidigt som de mest skyddsvärda delarna ska få vara så orörda som möjligt. Vi måste samtidigt också se till att sköta de skyddade områdena där det behövs för att öka den biologiska mångfalden, vilket kan göras genom slätter, bete, röjning och gallring.

Miljön är ju även i det lilla, så förutom att skydda stora områden behöver vi även värna de små dungarna, de bostadsnära skogspartierna och ängsmarkerna. När vi bygger nytt behöver vi därför fortsatt ta hänsyn till dessa områden. Och vi behöver även se till att naturvärdena i de marker som finns inte försämrats.

Det är inte bara skogar som vi behöver skydda utan även betad mark, lövängar och se till att vi har "levande" jordbruk. Skogarna måste ha stor diversifierad mångfald och ska inte bara bestå av granåkrar.

Det är viktigt att åkermark inte ligger i träda för länge. Vi ser framför oss många flera betande kor och getter på flera platser än bara gräsängar. Och varför inte göra som flera andra kommuner och använda vattenbufflar för att beta våra våtmarker?

Naturen är även en plats för människor att kunna koppla av och då behöver fler områden tillgängliggöras. Detta kan göras genom att skapa ett intresse för att komma ut, som till exempel naturstigarna vid Hågelby och Lida, men även mindre naturområden skulle kunna tillgängliggöras på detta sätt. Vi vill alltså höja skogens sociala värden.

Till naturmiljön hör även kulturmiljön på många ställen. Det finns flera kulturstigar kring till exempel Hallunda, men även här tycker vi att andra platser skulle tillgängliggöras på samma sätt. Dessutom skulle till exempel vårdträd skulle kunna lyftas fram för både allmänhet och skola. Vi vill gärna se fler kulturarvsområden där Botkyrkas kultur- och naturhistoria lyfts fram och stärks.

Alla i kommunen kanske inte har så bra kunskap om allemansrätten, både rättigheterna och skyldigheterna. Vi skulle därför vilja se en informationskampanj om detta.

Förstås är Fältbussen en viktig del i kommunens miljöarbete i och med att alla 5:e-klassare får möjlighet att komma ut i naturen med en utbildad naturpedagog och få bra undervisning om miljön i kommunen. Satsningen på att även andra grupper inom kommunen, såsom för SFI-elever och allmänheten, tycker vi ska fortsätta för att i framtiden kanske kunna utökas med ytterligare en buss för att kunna till exempel ge fler invånare möjlighet att komma ut i naturen och även träffa andra.

Skola och förskola

Barnen behöver en bra utbildning för att kunna komma rustade till vuxenvärlden. I många år har effektiviseringar gjorts i skolan, av vilka många har varit välbehövliga för att skattepengarna inte ska gå till onödiga saker och arbetsuppgifter som faktiskt kan effektiviseras. Men vi har nått gränsen för vad vi kan effektivisera mera av.

Det går inte längre att effektivisera utan att riskera alldeles för stora klasser där lärarna inte har tid att se varje enskild elev eller sliter ut sig. Det blir alldeles för många elever per personal. Och övriga yrkesgrupper behövs såsom kuratorer, bibliotekarier och lokalvårdare för att lärarna inte ska behöva ta deras arbetsuppgifter också. När lärarna inte orkar får man tillfälliga vikarier som ibland saknar utbildning och erfarenhet, vilket ger hög omsättning på personal och otrygghet för elever.

Vi vet att en bra förskola är grunden för en bra skolgång och därmed en tryggare uppväxt och vuxenliv. Kommunen behöver därför aktivt jobba mot målet om att höja andelen förskollärare för att förskolorna ska få en bra pedagogisk grund.

Fler barn behöver också komma iväg till förskolan. Inskrivningsgraden behöver alltså höjas, framförallt i kommunens norra kommundelar. Även detta mål behöver kommunen aktivt arbeta med, till exempel att hitta fler sätt att uppmuntra föräldrar att sätta sina barn i förskolan.

Alla barn har rätt till en likvärdig utbildning. De som har större behov för att klara sig måste kunna få hjälp.

I grundskolan behöver också fler smågrupper skapas för att kunna ta hand om alla elevers behov. Med fler smågrupper blir det högre personaltäthet och möjlighet till lugnare klassrum.

Det är viktigt att alla barn får möjlighet att lyckas. Det finns en särskild problematik kring de elever som har stor skolfrånvaro och blir så kallade hemmasittare. De missar både sociala sammanhang och viktig kunskap för att kunna klara sig bra längre fram i livet.

Vi i Miljöpartiet de gröna vill därför fokusera extra på dessa elever. Vi ser positivt på att även styret vill satsa på distansundervisning för denna grupp.

Det finns även hemmasittarprogram som olika företag, specialiserade på denna problematik, har tagit fram. Dessa ger bland annat föreläsningar på skolor och insatser för enskilda elever.

När på dagen högstadieeleverna börjar på dagen finns det numera mycket forskning kring. Det visar sig att dessa ungdomar oftast tar till sig kunskap bättre om de börjar i skolan vid 9. Vi tycker därför att det vore intressant om Utbildningsnämnden kan se över forskningen som görs kring detta.

Skolmaten är viktig, men i många skolor är matsalen för liten kapacitetsmässigt så att alla inte får plats. Därmed äter en del väldigt tidigt och andra väldigt sent, och det kan ofta vara stimmigt i matsalen vilket gör att matron inte infinner sig. Storleken på matsalarna skulle därför behöva ses över.

Trygghet

Det förebyggande arbetet måste börja redan i tidig ålder. Föräldrar och deras barn behöver veta vilken hjälp och stöd de kan få. För detta är familjecentraler en viktig del. Vi vill därför till att börja med återöppna Öppna förskolan i Alby och i anslutning till den även skapa en familjecentral.

I förlängningen skulle vi även vilja se familjecentraler vid samtliga öppna förskolor i kommunen.

Vi ser också att flera fältare skulle vara bra för att säkra tryggheten och vuxennärvaron både i skolan och ute i samhället.

En annan del som hänger ihop både med trygghet och med att kunna lyckas i skolan är tillgången till och möjligheten att gå på fritids. Vi föreslår därför att fritids blir kostnadsfritt för att alla barn ska få möjlighet att vara där - oavsett vårdnadshavares ekonomi. Och framförallt att fler barn ska ha rätt att gå på fritids - även de vars föräldrar är arbetssökande, långtidssjukskrivna eller uppbär försörjningsstöd.

Arbetet som Miljöenhetens OTTO-team gör, ser vi som en mycket bra satsning på att öka tryggheten inom olika verksamhetsområden och som vi förstår gärna ser är kvar och utvecklas.

Ändringar och beskrivningar av nämndernas driftramar (utifrån styrets budget)

Effektiviseringar								
(tkr)	Budget MP	Styret	Plan MP	Styret	Plan MP	Styret	Plan MP	Styret
	2026	2026	2027	2027	2028	2028	2029	2029
KS	3%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
TFN	-	-	-	-	-	-	-	-
SBN	1%	1%	1%	2%	1%	2%	1%	2%
MHN	1%	1%	1%	2%	1%	2%	1%	2%
KFN	1%	1%	1%	2%	1%	2%	1%	2%
AVN	1%	1%	1%	2%	1%	2%	1%	2%
UN	0%	0%	0%	2%	0%	2%	0%	2%
SN	0,5%	1%	0,5%	2%	0,5%	2%	0,5%	2%
VON	0%	0%	0%	2%	0%	2%	0%	2%
TKDN	1%	1%	1%	2%	1%	2%	1%	2%
Revision	-	-	-	-	-	-	-	-

Kommunstyrelsen

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 3% effektivisering 2026, och därefter 2% resten av planperioden.

Kommunen backar i flera klimat- och miljömätningar. Därför måste arbetet med klimat- och miljöfrågorna intensifieras. Vi lägger därför till medel för att kunna anställa en person med fokus på att se till att klimat- och miljöarbetet utförs i hela organisationen.

Styret har också dragit ner på demokratiseringsningarna, vi tillför därför 450 tkr.

Styret drog redan förra året ner på stödet till Mångkulturellt center, Changers hub och Antidiskrimineringsbyrå Syd. Deras arbete är viktigt och tillför därför medel till dessa med tillsammans 1,9 mkr.

Arbetet med att förbättra för HBTQI+-personer i kommunen måste intensifieras. I rapporten "Ung i Botkyrka" uppger bland annat nästan 30% av pojkarna i nionde klass att de är negativa till samkönade äktenskap, en siffra som vittnar om ett stort behov för kommunen att arbeta attitydförändrande. Vi ger därför Kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta för att skapa bättre tolerans och acceptans för denna grupp (se nedan).

Kommunen har påbörjat ett arbete att öka cirkulariteten inom organisationen. Kommunens eget mål om att ha en klimatneutral organisation 2025 har inte kunnat uppnås. Därför behöver arbetet intensifieras samt för att nå målen för Agenda 2030. Vi

ger därför i uppdrag till Kommunstyrelsen att ta fram förslag på ökad cirkularitet (se nedan).

UPPDRAG

HBQI+

Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samarbete med Mångkulturellt Centrum och vid behov, andra berörda nämnder, arbeta för att skapa bättre tolerans och acceptans för HBQI+ personer i Botkyrka. I rapporten "Ung i Botkyrka" uppger 29% av pojkarna i nionde klass att de är negativa till samkönade äktenskap, en siffra som vittnar om ett stort behov för kommunen att arbeta attitydförändrande. Inom uppdraget ingår att synliggöra HBQI+-personers tillvaro lokalt idag och utifrån det göra en analys kring problemet med homofobi lokalt. Resultat av detta ska leda fram till handlingsplan för genomförande av attitydförändrande aktiviteter.

Cirkularitet

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur kommunen kan öka cirkulariteten inom organisationen. Botkyrka kommun behöver fortsätta minskningen av organisationens utsläpp för att vi ska kunna klara målen för Agenda 2030. Ett sätt är att höja återanvändningen av varor och material.

Samhällsbyggnadsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 1% under hela planperioden.

I övrigt inga ändringar jämfört med styrets förslag.

Som nämnts tidigare måste vi öka klimatanpassningarna i kommunen och till det hör att lyfta upp Tumbaån från kulvertarna för att ta hand om större mängd nederbörd. Därför lägger vi ett uppdrag till Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden ett uppdrag gällande detta (se nedan)

UPPDRAG

Tumbaån

Efter att skyfallskarteringen av Tumbadalen är gjord, får Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden i uppdrag att påbörja projekteringen att anpassa Tumbaån för att kunna klara av klimatförändringarna som har blivit mer kraftfulla och kommer bli ännu kraftigare i framtiden. Det som klassats som 100-årsregn tidigare kommer att komma betydligt oftare än vart 100:e år. Centrala Tumba är ett utsatt område för översvämningar och en åtgärd för att minska riskerna med översvämning är att lyfta Tumbaån från kulvertarna upp i dagen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 1% under hela planperioden.

Jämfört med styret tillför vi en tjänst till naturenheten.

Som nämnts i texten ovan behöver kommunen göra sitt för att öka skyddet av natur och vi lägger därför ett uppdrag till miljö- och hälsoskyddsnämnden gällande detta (se nedan).

Och som också nämnts ovan ser vi att kulturmiljön är viktig och ofta sammankopplad med naturen. Vi lägger därför ett uppdrag gällande detta (se nedan).

UPPDRAG

Skydd av natur

Balansen i miljön har byggts upp under årmiljoner, men människan har de senaste 100 åren lyckats utarma jorden genom att bl.a. monokulturer har tagit över mångfalden och att våra liv och verksamheter tar över allt större del av jorden.

Alla kommuner behöver göra sitt för att förhindra denna biologiska förlust. Botkyrka har stora arealer och därför goda möjligheter att minst skydda 30% av ytan för att hålla det avtal som världens länder har beslutat om.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att se över hur kommunen kan bidra till EU-direktivet om 30% skydd av natur.

Kulturarvsområden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur och vilka kulturarvsområden som kan införas för att stärka Botkyrkas stora natur- och kulturarv.

Teknik- och fastighetsnämnden

Inga ändringar jämfört med styrets förslag.

Däremot vill vi i investeringsbudgeten för VA lägga till kostnaderna för muddring av dagvattendammar samt sanering av Sjöudden. Dessa kostnader anses för höga för att lägga på VA-kollektivet just nu, men vi anser att detta är viktigt och vill därför att skattekollektivet står för detta så att det kan åtgärdas snarast.

Som nämnts tidigare måste vi öka klimatanpassningarna i kommunen och till det hör att lyfta upp Tumbaån från kulvertarna för att ta hand om större mängd nederbörd. Därför lägger vi ett uppdrag till Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden ett uppdrag gällande detta (se nedan)

UPPDRAG

Tumbaån

Efter att skyfallskarteringen av Tumbadalen är gjord, får Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden i uppdrag att påbörja projekteringen att anpassa Tumbaån för att kunna klara av klimatförändringarna som har blivit mer kraftfulla och kommer bli ännu kraftigare i framtiden. Det som klassats som 100-årsregn tidigare kommer att komma betydligt oftare än vart 100:e år. Centrala Tumba är ett utsatt område för översvämningar och en åtgärd för att minska riskerna med översvämning är att lyfta Tumbaån från kulvertarna upp i dagen.

Kultur- och fritidsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 1% under hela planperioden.

Förra året fick vi under budgetfullmäktige igenom ett uppdrag om att utreda hur Komtek skulle kunna återinföras. Resultatet från det uppdraget visar att det kostar ca 1,8 mkr årligen och ca 350 tkr i inköp av material och inventarier. Komtek har en väldigt bra verksamhet för att uppmuntra alla barn till att lära sig mer om teknik men framförallt att ge de barn som kanske varken är idrottsintresserade eller kulturintresserade en möjlighet att vara med på gemensamma aktiviteter med andra likasinnade barn. Vi tillför därför dessa medel för att Komtek ska kunna återinföras. Samt lägger även ett uppdrag på att Komtek ska startas upp på nytt (se nedan).

Enligt olika undersökningar är Miljö och klimat den enskilt viktigaste samhällsfrågan bland unga i Sverige. Ungdomsbarometern har samtidigt visat att tilltron till politikens förmåga att hitta lösningar på de stora problemen minskar. Vi ser här en möjlighet för Kultur- och fritidsnämnden att ta vara på detta engagemang då nämnden har mycket verksamhet där de når ut till unga botkyrkabor. Och genom att nämndens politiker kommer ut och lyssnar på ungdomarna och deras förslag och tar dem på allvar kan vi alla höja tilltron till samhället, varandra och framtiden.

Anläggningar av olika slag är en viktig del av nämndens verksamhet för att möjliggöra för botkyrkaborna att kunna idrotta och motionera. Här behöver nämnden fortsätta och stärka sitt arbete med att minska sin klimat- och miljöpåverkan. Exempelvis genom att minimera spridningen av mikroplaster från konstgräsplaner, men det kan också vara genom att, tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen, underlätta för cykeltrafik till och från idrottsanläggningar samt att se till att hallar är energieffektiva. Vi lägger därför ett uppdrag till Kultur- och fritidsnämnden att se spridningen av mikroplaster (se nedan).

Kultur- och idrottsföreningar inom kommunen är viktiga aktörer. Viktigt är också att öka jämställdheten inom föreningarna så att alla som vill kan, får och känner sig trygga att vara med. Vi ger därför i uppdrag till nämnden att se över hur föreningarna arbetar med rekrytering och marknadsföring (se nedan).

Fritidsbanken är en bra verksamhet för återanvändning av fritidsutrustning samtidigt som invånare med sämre möjligheter att köpa utrustning har möjlighet att utföra olika fritidsaktiviteter. Vi tycker att verksamheten bör utvecklas och framförallt att etablera en till i någon av de norra kommundelarna och ger därför Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utveckla Fritidsbanken (se nedan).

UPPDRAG

Starta upp Komtek

Komtek (kommunal teknikskola) är en bra verksamhet för att uppmuntra alla barn till att lära sig mer om teknik men framförallt att ge de barn som kanske varken är idrottsintresserade eller kulturintresserade en möjlighet att vara med på gemensamma aktiviteter med andra likasinnade barn.

En utredning har gjorts under året om vad det skulle kosta att återinföra Komtek. Resultatet från den utredningen visar att det kostar ca 1,8 mkr årligen och ca 350 tkr i inköp av material och inventarier.

Vi ger därför ett uppdrag till Kultur- och fritidsnämnden att starta upp Komtek igen. Medel för detta tas utifrån givna förutsättningar, tex från resultatet om inte den antagna budgeten innehåller en post för detta redan.

Minimera mikroplaster

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över och minimera spridningen av mikroplaster från konstgräsplanerna.

Utredning av jämställdhet och könsuppdelning inom kultur- och idrottsföreningar

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över hur föreningarna arbetar med rekrytering och marknadsföring för att nå nya målgrupper och attrahera fler medlemmar och om detta går i linje med att verka för en jämlik delaktighet inom verksamheten. För att främja jämställdhet i föreningar är det viktigt att granska könsfördelningen i verksamheten och samla in relevant statistik. Därutöver bör man noggrant utvärdera hur resurser fördelas mellan könen för att säkerställa en rättvis könsfördelning av till exempel halltider, men även hur prioriteringen bör göras mellan olika föreningar och idrotter.

Utreda att utveckla Fritidsbanken

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utveckla Fritidsbanken för att ännu fler ska ha möjlighet att utnyttja Fritidsbankens resurser. Och att den även etableras i norra Botkyrka.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 1% under hela planperioden.

Vi lägger 4 mkr mindre än styret på utökning för aktiviteter i samband med aktivitetskravet för att få försörjningsstöd.

Utbildningsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi vill, till skillnad från styrets förslag, på riktigt ha 0% effektiviseringar 2026 samt även ända fram till 2030. Styret bakar in satsningar motsvarande ungefär 1% effektiviseringar. De satsningar de vill göra ställer vi oss bakom. Det är bra förslag, men de kommer att kosta och därför lägger vi till 30 mkr så att effektiviseringarna kan vara 0% på riktigt.

Vi har redan effektiviserat så mycket som det går. Nu är gränsen nådd för vad som kan göras utan att börja nagga på de personella resurserna. Skolan måste fredas. Och personalen måste veta långsiktigt att de inte behöver oroa sig för nedskärningar framöver.

Vi stödjer styrets förslag på satsningar gällande att nå gruppen hemmasittare för elever åk 8 och 9. Det är dock viktigt att inte glömma bort de yngre barnen innan det är försent. Det måste finnas alternativ till de barn som inte klarar av den vanliga skolmiljön. T. ex. kan tomställda förskolelokaler användas för att ge tryggare, mindre lokaler för dessa elever.

I övrigt behöver fortfarande lokalerna effektiviseras utifrån att elevantalet sjunker framöver. Så förutom att använda lokalerna till de barn som inte klarar av den vanliga skolverksamhetens stimmiga miljöer, kan de användas för att kunna öka antalet smågrupper i skolan.

Utbildningsnämnden har förutom undervisningsansvaret även en stor verksamhet som har hand om mat, transporter och förbrukningsvaror, som beroende på hur och var inköpen görs kan ha stor klimat- och miljöpåverkan. Vi vill därför satsa på en tjänst som arbetar aktivt med att få ner nämndens klimat- och miljöpåverkan.

Fritids är en viktig del av Utbildningsnämndens uppdrag. Fritids är en förlängning av skolan och fyller en viktig funktion i barnens vardag. Det ger både större möjlighet att lyckas i skolan, både kunskapsmässigt och inte minst socialt, men ger också en trygghet innan barnen kan komma hem. Därför är det viktigt att alla barn kan gå på fritids, oavsett vårdnadshavarnas ekonomiska situation. Vi vill även de vars föräldrar är arbetssökande, långtidssjukskrivna eller uppbär försörjningsstöd ska få möjlighet att gå på fritids. Vi föreslår därför att utbildningsnämnden får extra medel för att införa kostnadsfritt fritids för Botkyrkas alla barn.

Totalt satsar vi 89 mkr mer än styret till utbildningsnämnden.

Socialnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 0,5% under hela planperioden.

Vi vet att öppna förskolor är bra utifrån många aspekter, så som gemenskap och en väg in i vanliga förskolan. Vi lägger därför 2,5 mkr på att återöppna Öppna förskolan i Alby.

Att förebyggande arbete görs tillsammans med civilsamhället tror vi är en viktig faktor, och vi lägger därför till 1,9 mkr för detta.

Som vi skrivit om ovan ser vi att familjecentralerna är bra för att hjälpa och stötta föräldrar tidigt. Vi lägger därför ett uppdrag till Socialnämnden att utreda möjligheterna att ha flera familjecentraler i kommunen (se nedan).

Med en socialtjänstlag som än mer betonar det förebyggande arbetet behöver också socialnämnden möta detta. Förebyggarenheten kan behöva förstärkas. Kanske även med nya kompetenser och ökad samverkan med både skola och civilsamhället. Vi lägger därför ett uppdrag till Socialnämnden på detta (se nedan).

UPPDRAG

Familjecentraler

Socialnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att koppla familjecentraler till samtliga öppna förskolor i kommunen (inkl i Alby).

Utveckla det förebyggande arbetet ihop med civilsamhället

Socialnämnden får i uppdrag att utvärdera effekterna av att socialtjänstlagen ska arbeta förebyggande. Utredningen ska redovisa i vilken mån nya arbetssätt har använts/gamla utökats. Möjligheten att anställa personal med extra kompetens vad gäller förebyggande arbete bör undersökas. Extra fokus bör läggas på att utveckla samarbete med civilsamhället. En förutsättningslös utredning bör göras av vilka föreningar som får bidrag från kommunen. Den nya möjligheten att vid upphandling avsätta en viss andel till idéburen sektor bör om möjligt användas.

Vård- och omsorgsnämnden

Effektiviseringskrav: Till skillnad från styret lägger vi 0% i effektiviseringar på riktigt för Vård- och omsorgsnämnden och för hela perioden. Detta eftersom vi inom vård och omsorg inte kan effektivisera mycket mera utan att det påverkar de personella resurserna. Styret har lagt satsningar på nämnden motsvarande ungefär 0,5% effektivisering. Vi lägger därför till 5 mkr för att motsvara dessa satsningar.

Tullinge kommunalnämnd

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 1% under hela planperioden.

Inga ändringar jämfört med styrets förslag.

Kommundelsnämnder kan vara ett sätt att komma närmre invånarna och öka delaktigheten. Det är viktigt att detta pilotprojekt utvärderas på ett bra sätt med sikten på att även andra delar av kommunen också ska inrätta kommundelsnämnder.

Revisionen

Revisionen är viktig och vi vill att revisionen ska återgå till som det var innan 2025 års neddragning och tillför därför 650 tkr.

Investeringar

Vi föreslår följande ändringar gentemot styrets förslag:

Lyfta upp Tumbaån

Vi vill poängtera vikten av klimatanpassning och att den nya skyfallskarteringen kring detta delges politiken så snart som möjligt för att beslut om när en sådan satsning kan

göras innan det är försent. I investeringsplanen har vi ändå lagt till detta som ett projekt med en totalbudget på 50 mkr 2027.

Muddring av dagvattendammar

Muddring av dagvattendammar kostar ungefär 6 mkr per damm. Eftersom det kan bli dyrt för VA-kollektivet att stå för denna kostnad föreslår vi att skattekollektivet tar denna kostnad under 2026 för en av dammarna för att sedan årligen avsätta medel om 6 mkr/år.

Sanering Sjöudden

Sjöudden behöver saneras på gifter odyl. Kostnaden för detta beräknas till 12 mkr. Eftersom det kan bli dyrt för VA-kollektivet att stå för denna kostnad föreslår vi att skattekollektivet tar denna kostnad under 2026.

Nytt badhus i Tumba

Vi ser ett stort behov av att tidigarelägga det nya badhuset i Tumba. Storvretens badhus blev klarrenoverat förra året och ska hålla 7-10 år. Vi ser det därför som ytterst viktigt att vi tidigarelägger påbörjandet av det projektet. Målbilden borde vara att badhuset är klart om 7 år (dvs 2031) så att det finns en förseningsmarginal inräknat i prognosen. För om Storvreten är obrukbar redan om 8 år och det inte finns någon ny simhall färdigbyggd då, kommer framförallt skolan få problem med att utföra sin simundervisning.

För att få badhuset klart till 2031 behöver projektstart flyttas fram till 2027. Eftersom det fortfarande inte är klarlagt var badhuset ska förläggas borde vi redan under 2026 påbörja arbetet med att ta fram lokaliseringsplats.

Konstgräsplan och idrottsytor Riksten

Vi ser gärna att nybyggnationen som finns utanför planperioden i investeringsplanen flyttas in i planperioden. Och att den innehåller en 11-spelsplan med löparbanor runt om för att även öka friidrottens verksamhetsplatser.

Säkra skolvägar

För att höja tempot i arbetet med säkra skolvägar höjer vi den årliga investeringen till 1 mkr per år.

Cykelbanor

För att flera ska vilja cykla istället för att ta bilen behöver vi se till att våra cykelvägar är bra. De gång- och cykelbreddningar som finns utanför planperioden vill vi tidigarelägga. Därför avsätter vi 10 mkr för detta arbete. (2,5 mkr/år 2026-2029)

Cykelparkeringar

För att fler ska vilja ta cykel istället för bilen behöver kommunen satsa på många flera cykelparkeringar som dessutom känns säkra, gärna med tak, vid våra idrottsanläggningar, centrum och naturingångar. Därför avsätter vi 5 mkr för detta arbete under planperioden.